

Bodo semena
končno postala
del blagovnih
rezerv?

Nihče drug ne bo poskrbel za našo hrano

S sejanjem slovenskih semen poskrbimo za čim večjo samooskrbo.

Kako kupovati slovenska semena

»Ko kupujete semena, je dobro pogledati deklaracijo in vedeti, kaj dejansko kupujete. Posebej pomembno je, da pogledate, kje so bila pridelana. Zgodi se lahko, da so semena, ki jih kupujemo v trgovinah, čeprav npr. piše avtohtono seme, denimo krompir Kresnik, pridelana na Nizozemskem, ali da so avtohtona semena solat pridelana v Aziji, saj je tam pridelava semen cenejša. Žal takšna niso prilagojena našim razmeram. Zato vedno preverite, v kateri državi je bilo pridelano seme, ki ga kupujete.«

Dražja energija pomeni dražjo hrano, saj je večji del kmetijstva odvisen od mineralnih gnojil in fosilnih virov. Na mizi so različni predlogi, od znižanja DDV za osnovna živila z 9,5 na pet odstotkov do predloga kmetijske zbornice za razširitev blagovnih rezerv na gnojila in semena. Na tem področju trenutno nimamo niti lastne proizvodnje niti lastnih rezerv, na kar že leta opozarja Irena Rotar z Združenjem Ekoci in gibanjem Oskrbimo Slovenijo – štafeta semen. Skrajni čas je, da od besed preidemo k dejanjem, pravi.

Tekst: LARA JELEN, lara.jelen@media24.si

Slovenija doživlja naraščajoče

nimi rezervami in krizno pripravljeno. Pa tudi v tem, da znamo zase poskrbeti sami – s svojim vrtičkom, kamor sejemo slovenska semena.

Posejmo čim več slovenskega! »Letos je zelo pomembno, da posejemo čim več slovenskih semen sonaravno. V Sloveniji smo izgubili že več kot 80 odstotkov avtohtonih semen, zato ohranimo in posejmo vsaj tistih nekaj več kot sto vrst, ki so vpisane v nacionalne sezname. Za prehransko varnost so nujni žita, stare sorte koruze, slovenske sorte krompirja, graha, soje, boba, zelenjadnic, solat ... Semena, semenjena v Sloveniji, so prilagojena lokalnemu okolju in primerna za trajnostno pridelavo, ki ne povečuje vhodnih stroškov. Upajmo, da to čimprej ugotovijo tudi kmetje in spremenijo kmetovanje iz konvencionalnega, ki je vedno znova odvisno od novega kupovanja semen, povezanih z nabavo mineralnih gnojil in fitofar-

šalotka sorte Pohorka pa je dostopna v trgovinah kmetijskih zadrug po vsej Sloveniji. Tudi semenarska hiša Amarant ima v svoji ponudbi več kot 20 ekoloških sort semen, za ohranjanje starih sort pa si prizadeva še Inštitut Ekosemena v okviru Semenjalnice. Slednji sodeluje z lokalnimi kmeti, ki vsako sezono pridelajo semena najvišje kakovosti. Ta semena odkupijo in shranijo. Trenutno ponujajo že kar nekaj sort slovenskega fižola, kot so Ostrožnik, Helios, Angelček, pa tudi paradižnik, solate, redkvice ...«

Pa vendar se vrti v pravo smer ... »Nevladniki že več let s posvetov pošiljamo pobude odlo-

Potrebujemo lastno trgovsko mrežo

Irena Rotar: »Potrebna je krepitev slovenske zadružne verige in lastne trgovske mreže. Večina trgovskih verig je sedaj

čevalcem, naj se okrepi prehranska varnost vsaj za 50 živil – od semena do krožnika. Nedavni dogodki so pokazali, da so takšni ukrepi nujni. K sreči je v zadnjem času država sprejela kar nekaj ukrepov v tej smeri – možno je že kupiti slovenska semena, pridelana v Sloveniji, ki so prilagojena na lokalne razmere in semenjena na Kmetijskem inštitutu ter pri slovenskih kmetih.« omeni Rotar. Veseli jih, da sedaj tudi odločevalci opozarjajo na pomen semen kot osnove za prehransko varnost in da so začeli vzpodbujati porabo vsaj 30 odstotkov lokalne hrane v javnih zavodih – za začetek v Slovenski vojski. »Nujna je čimprejšnja razširitev na vse javne zavode in povečanje pridelave hrane.« Na Ekoci pozdravljajo tudi razmišljanje o znižanju DDV za osnovna živila, a ob tem predlagajo, da se DDV zniža le živilom z nižjimi transportnimi stroški. To so v preteklosti že predlagali, a vedno dobili odgovor, da smo del evropskega trga in ne smemo dajati

zagotoviti, da trgovci, ki so večina v tuji lasti, morebitnega znižanja davka ne bodo pretvorili v marže in se tako znižane cene na polici ne bodo poznale, razmišlja. »Da bi to preprečili, so potrebni dodatni ukrepi. Nujna bi bila vzpostavitev transparentnosti, da trgovci objavijo cene živil pred znižanjem davka in po njem. Treba bi bilo skleniti pogodbe s trgovci in predlagati omejitev marže za 50 osnovnih živil. Ter skleniti dogovor, da bo teh ključnih 50 živil na zalogi vsaj 80 odstotkov odpiralnega časa trgovin in ne samo v omejenih količinah, ki bodo kmalu pošle, kupci pa bodo prisiljeni kupovati dražja živila.«

Vendarle pa zgolj znižanje DDV za osnovna živila za večjo prehransko varnost ne bo dovolj, poudari. »Nujna sta krepitev podeželnosti in razmišlek, kako naj se pravica do samooskrbe vpiše v ustavo, ki bo omogočala prehransko varnost čim več ljudem. Vsak evro, vložen v lokalno verigo, ostaja doma in krepi regijo. Slovenija potrebuje 50